

Педагогика колледжнн кыйынын, сынауун, жетишимлерин тийиштисича кйргенди, юлжюге санагъангыла

Ахыры. Аллы 1-чи бетден. Грозныйден келген Арслан Кабаров да Байчекулына Нинага жокер ырызлыгын билдиргенди. «Бизни шахарда белгилн ишледен сора, педагогика колледжин жангыдан ишлет, аны алгъы оюоно салгъы керек болгъанды. биринчи болуп ма о къл узгъан эди. Документлени жарашдыргъа, окъуту-юйрету ишин кыургъа ол болушан эди, методика амалла эмда окуу материалла бла да уллу себеплик этген эди», -дегенди.

Юг Федерал университетни педагогика колледжин директору, РФ-де педагогика билим берюуде модернизация этуу жаны бла проектти башчысы Ренна Чемеичева ала КъМКЪУ-нн

ка-математика факультетде жыйылула бардыралычу залга жыйылгандыла. Ару педагогика колледжин преподавательлеринден эмда окуучуларындан сора да, КъМР-ни Парламентини Билми берюу, илму эмда жаш телю политика жаны бла комитетини председатели Светлана Азикова, КъМР-ни Правительствоосуни Председатели орунбасары билим берюу, илму эмда жаш телюно ишлери жаны бла министр Нина Емузова, спортну министри Асланбек Хуштов, Нальчик шахар округуну администрациясыны башчысы орунбасары Улбашлан Ислам, КъМКЪУ-ну окутуу иш жаны бла проектору Артур Кабаров, дей-эмда бир кълум министрстволаны, ведомство-

Нина Емузова алгъышлайды.

ди, Бюгюнлюкде ишленгенге да чысыа этип, алгъа жоралат жазгъан намузун окугъанды. Къуянчынгирде колледжин юбилейи бла байламлы дагында кйле, сахнага чыгып, алгъаш айгъангъа, алааны араларында тишкырыла Нальчик шахар советини келечилери, «Эльбрус»-да жаш телю араны директору Аналаны Марат да бар эдиле.

Ахырында уа сахнага колледжин директору Байчекулына Нина Чыкъгъанды. Ол аланы кълум уаучналарына келген хар кимге да ысыа этгенди. Мындан ары да колледжалары бла кыты байламлыда ишлеу жаны бла ахшы жорукуну юзюмге керекликни да чертенди. «Студентте окуу юйлери ни ги терелерин, тарыхын да биледе эмда анга не заманда да хурмет этеде, ала фахмулдула, алгъа итингендиле, аны бла бирге уа педагогика колледжин тйрелерин ботон кенг жаргъа кълларындын

Къонакыла.

ги кесек замандан бери бирге кыты байламлыда ишленгенди, бек аздан, тйрт-беш проектти жарашдырып, жашагъа синтиргендерин, билдиргенди. «Аздан бичи «Нина Харуова» жарашдыргъан» студентлени адеп-кыялыгъа юйрету ишде кенг хайырланабыз», -деп чертенди.

Андан сора «Педагогическое образование как основа гуманизации общества» деген темага «тйтерек стол» бардырылгъанды. Аны ишине кыатышхана ала ишленген окуу юйледе жаш адамланы кълалы юйретгендерин, не затха аслам се белтенлерин юсюнден айтханды. Бу бирлерине аланы сынауларындан да юлюш этгендиле.

Тюшден сора къонакыбайла, къонакыла да КъМКЪУ-ну физик

«АМИКС» жыр эм тейсеу кълуму.

ланы келечилери, республиканы районларында билим берюу департаментлерини, сабий салданы башчылары келте эдиле. Къуянчыны жыйылуу университетни окуу юйюно гиминден башланганды. Ол бошалангъанлы, сахнага Нина Емузова бла Светлана Азикова чыкъгъандыла. Нина Емузова, КъМР-ни Башчысы Юрий Кокоуну алгъышула писмосуу окугъанды. Светлана Азикова уа КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорвананы къуянчы телеграммасы бла шайхыбай эдиле. Андан сора ала эмда КъМКЪУ-ну проектору Артур Кабаров республиканы Парламентини, Правительствоосуни, Билим берюу, илму эм жаш телюно ишлери жаны бла

АКЦИЯ Къуралгъанлы кйп болмайды, этгенни уа - асламды

Бу кюнде Къабаты-Малкъар кйп функциялы жаш телю арада кезюу жыйылуу болгъанды. Анда бу кыярлы учреждение оят заманда тамаллашан ишле сююленгендиле эмда келир заманга барак салынгандыла. Араны таматасы Азамат Азубек теренге кире турмасак да, ма бу арт кюнде этилген ишле окуна кйрзетпедиле биз боз турмагъаныбыз, дегенди.

Ол билдиргенча, Жаш телю араны келечилери Россейни Олимпикада комитети «Мегафон» компанияны эмда «Спорт FM» федерал радиостанцияны башчылары бла Нальчик шахарны эки 9-чу номерли школа эмда 14-нчи номерли гимназияда - «Олимпийский патруль» деген спорт-билим берюу программасын жашауда бардырыгъа тири кыатышхандыла. «Ол Спортну халкъла аралы кюнине жораланады. Аны баш мураты олимпикада кълмылдануу маганасы уллу болгъанын, спорт керти окуну адамланы бирикдиргенни, салууклу жашуу этерге кйлендиргенни да кйрзетюуде. 7-чи апрельде 9-чу номерли школада программаны биринчи кезюу бардырылгъанды, анга Педагог ХХХ Олимпикадан грек-рим тутушудан чемпион, Европаны юк керче чемпион Асланбек Хуштов башчылык этгенди», -деп билдиргенди Азамат Азубек.

«Биз жаш телюно бирикдир, аны ахшы ишлеге кйлендир, аны мурат бла бардырылгъан жумушлагъа хар заманда да сойюк кыатышабыз», -деп кълшанды ол. Алгъаракыла да 4-нчи номерли гимназияны окуучуларына «Корупцияны кължуклукуну сезимни кълруу» деген семинар-тренинг бардыргъанбы. «Молодая гвардияны» жер-жерли штабы бла бирге уа жандауулук этгенби. Эки организацияны да келечилери, Нальчикде Толстой аты арада 5-чи номерли общежитте барып, сирияны студентлеге торлюторлю аш-азык хуржунла этгендиле.

Кйп функциялы жаш телю араны башчысы Бу учреждение башха огурулу ишлери бла да атын айтдыргъанын белгилгенди. «Феникс-Декор» агентство эмда «Помогите ближним» деген организация бла бирге акция куратгъаныбы. Аны кезююнде Заюковада 1-чи номерли энци (коррекцияны) интернат-школга болушлук этгенби. Ол акцияны бардырыгъа себеплик этгендерин барсына да жокер ырызлыгъабы билдирдире эдиле», -дегенди.

Андан сора да, Азамат Азубек айтханыча, «Къабаты-Малкъарны» кйп функциялы жаш телю арасы эмда «Къабаты-Малкъар Республиканы» сабийлени бла акыпбалык болмагъанланы солупулары кълрууну эмда саулыклары кйлендирюуну кълыйматлы амаллары» деген республикалы программаланы жашауда бардыры муратда КъМКЪУ-да

ДЛАХТАЛПАНЫ МАРЗИЯТ. Суратланы автор алгъанды.

Георгий Жуков

Маршал, СССР-ни кълруулау министри, Совет Союзу тйрт кере Жигити Георгий Константинович Жуков юсюнден оюмла торлю-торлюдоле. Болсада аны башчылыгында совет аскерле бек кюйсоз, къанылу урушда Хорлам келтиргенде эмда Европаны кълраларын фашизмден азотландыла.

мамыр келишим къабыл кйрлогенликте, ол сакъламазлыгына, кезилуурушун СССР Германия бла бардыралыгына тошоноде генерал. Алай Сталин анга тыгъамазгъанды.

Георгий Константинович 1896 жылда Калуга областыда Стрелковка элде туугъанды. Килиганы ордунда школну юк классын бошгъандан сора Москвада тери ийлеучю устаны сохтасы болады. Онегиз жыты толгъанды, ол аскерге чакырылды, къысыа курсландан сора Нижегородский драгун полкуну офицер болганды. Ма алай башланды айгъхлык аскер башчыга жолу.

1941 жылда Георгий Константинович Генштабны башчысыны кълугунда урушха зазырлануучу кълчыга алады, болсада заман оздурлугъан элде: 22-чи июнда Германия СССР-гъа чабыулук этеди. Кысыа артында ол, резерв фронтта башчылык эте, урушун алындан бери озгъан тйрт айна иминде биринчи кнртакта кыраиды - душман аскерле Ельня шахарны тйрсеинде операция зазырлагъанларын анылап, алгъа муратларына жетере коймайды. Ленинград кылгъа этилигени кълруучу чыкъгъанды, аны кълрууунда да Жуковка ышандыла. Душман Пушкин шахарга жеткен эди. Алай Ленинград фронтну командуюшиси, Балтий флотну бошаруу бла гитлерчи аскерлени жолларын кесип, шахарны алгъа коймайдыла.

Совет кыярлы кълралгъанды, ол Къызыл Аскерге жасы ырызлыгъа бла кълрууларды. Аны тизинлеринде гражданд урушха, Деникиннге къызыу сормаштеге кытышды. 1924 жылда Ленинградта аты аскер школада билим алады. Аны окуу жылларыны юсюнде маршал Баграмин былай эсгерсе эди: «Георгий бизни къауумда бек фахмулгъа саналгъанды. Ол тактика дорседе кески оюндары бла бизни кйп керсе сейтеге кълдыргъанды». 1930 жылда ол М.Фрунзе аты акедимиз баш оянуучу составны мурслары бошгъанды.

Ол кезюуде Запад фронтта болуп осалгъа кетеди. Энди фашистле Москвагъа жетерге хазырландыла. Къабаты-башны ара шахарны кълруууну бизги Жуковка ышандыла. Ол башчылык эткен совет аскерле гитлерчилени айырмалы отрядларын жокъ этеде, аланы ара шахардан жүз километрге артка къабырдыла. 1942 жылда Жуков СССР-ни кълруулау жаны бла артка комиссияны биринчи орунбасарына эмда баш Главнокомандуюшени экинчисине салында. Ленинградны кълрушудан кытыгъаны ючюн анга Совет Союзун Жигитини экинчи алтын Жулдузу эмда маршал деген чын берилди.

Берал Н.Ветлугов айткенди сора Ставка аны биринчи Украин фронтну ышанды. Бу жол да Жуков, аскерчи борчуна кертичи болуп, совет аскерлени алгъа этпеди. 1944 жылда апрельде аны башчылыгында она бла шахарла, темир-жол станцияла, элле кълруулангъанды. Ол Гиттер бек ышанган беллики стратег генерал-фельдмаршал Адам Гейдрикис улуларын юзюп, аны аскерлени ууатды. Анда кйрзоткен жигитли, ордунгъа ючюн Георгий Константинович «Победа» орденни биринчи номери берилди.

Биринчи эки экинчи Белорус фронтланы командуюшисини кълугунда да ол, тоз стратегия сайлап, Минскин, башха шахарлары застып жаны бла операцияны бардырады. Эки айна илме немисли Германияны айырмалы аскерлени эки кыл къаууму жокъ этпеди, Белоруссия, Украина, Литва бла Польша азатландыла. Жуков башчылык эткен аскерле, биринчи Украин экинчи Белорус фронтланы болушлугу бла фашист Германияны аскерлени хорлат, Берлинге киреде. Аны ючюн аны Совет Союзун Жигитини Алтын Жулдузу ючюнче кер берилди.

1930 жылда Белорус аскер округну командуюшисини экинчисини кълугунга жеткен команд Жуков Москвага кълруулау комиссар Ворошиловагъа чакырылды эмда ол совет аскерлени Монголияда къауумну командирине салынганы айттыла. Аны башчылыгында Халин-Гон черкеде ялнулу аскерчилени кълруоугъа алыу эмда аланы жокъ этуу операция бардырылганды. Ол сермеш Жуков арда не болушлугу алгъадан билгенни, душман аскерлени тактикаларын анылап, алгъа къажуу тоз оюмла этгенни кйрзоткенди. Халин-Гонда сермеш совет аскер илмугъа киргенди, аны юсю бла офицерлени юйретип тургъанды. Бу хорлам ючюн Жуков Совет Союзун Жигити деген аты биринчи кер берилди.

1945 жылда 8-чи майда Жуковка Германия хорлапаны юсюнде пахтаны алгъа ышандыла. Маршал ол ючюн аны жашаунда бек маганалы эм насыпты болгъаны айтканды. Аны жарык коюуге уа 1945 жылда 24-чю июнда Хорламын парадын санагъанды.

1940 жылда Сталин аны кесине чакырып, Киев шахарны энци аскер округну таматасына салгъаны айтды. Ол кезюуде аны аскерни генералы деген чын берилди. Георгий Константинович Сталинге кыярлыны къазаута хазырларга, округланы фронтлагъа буругъа, аскер чакырыуу бардырып, 800 миң адамны алгъарга, промышленниде предприниматла сауутла чыгарып башларга кереклини айтуп, кыты болады. Ол кезюуде Молотов-Риббентроп

Урушдан сора Жуков Германияда совет аскерлени къауумна башчылык этгенди, ызы бла Саутланган кючлени министрини орунбасары. Урал аскер округу башчысы болады. 1965 жылдан 1967 жылга дери СССР-ни кълруулау министрини кълугунда иштейди.

Аскер тарыхчыла Жуковну асыры кыты адам болгъанды, бирде кишини аймагъанды, билим жетмегенди деп терсейилди. Аны 1941 жылда 20-чи элде 227-чи номерли буйрукълыгъа кыл салгъаны ючюн да амаллар болганды. Бу буйрукълыгъа тошоенде негда сермеш баргъан жерден къыянланы сюд этмел вьетюрге эркинлик берилгенди. Ленинградны кълруулай турбу о аскерчилени ызылардан НКВД-ни зарганотрадларын меи, алады артка къыянланы алайда окуна вьетюрге эркинлик берилгенди. Бу буйрукълыгъа асыры кыты, кълум да болупла, алай ала урушну къазаутанда этилгендиле...

Жашауну ахыр жылларында Жуков эсгерилуерини «Воспоминания и размышления» кытабы бла кюрсенди. Аны сейир улду эди, тиражи 8 миллион болгъанды да анга шайхылык этеди. Георгий Жуков 1974 жылда 18-чи июнда ауушанды.

Патриот сезимни кючлендире

150-ден аслам адам Хорламын дагыштыла. 70-жылгъа жоралат, велосипедле эмда жолочулугъа оттанарыкъдыла, деп билдиргенди республиканы Жаш телюно ишлери жаны бла министерствосунда. Анга аталгъан кеншеде культураны жаш телю арасында ишленген муниципал куралмаланы келечилери бла бирге велопробегни муратын эл борчларын сюегендиле эмда акцияга кытышхаланы излемлерини юсперинден оюмлары айгъандыла.

бу ашыерки предприятие кълралгъанды, ол продукцияны чыгарып, аны ол кезюуде жарашдырып турлукуду. Анга битеу инженер коммуникацияла тортылгъандыла. Корпуслада технология оборудованины монтаж ишлери бошалангъанды, транспорт инфраструктуру кълралгъанды.

Акцияны мураты - жаш телюно патриот ниетде юйретюуде, Дагыстанны халкъларын арсланганды да шубукчу кючюуде, Велопробег Акушинский районну Акуша элинде 6-чы майда башлонарыкъды. Аны кытышхалы Муги-Леваш-Сергокала-Первомайск элле, Изербаш-Каспийск-Махачкала шахарла бла барлыкълдыла.

Ферма жаш кюно экономика юйретип турлукуду. Мында мал ашлу чыгарлык, оюно жарашдырылкъ ченде болулукуду. Предприятие ишле болшоса, анда 325 жыны ишче кълруалыкъдыла, деп айтылды регионну Инвестиция порталында.

«Ростсельмаш» экспортуна айнытуугъа 400 миллион сом кредит алгъанды. Росксимбанк «Ростсельмаш» 400 миллион сом багысы кредит мзы охчанды, ол ахча экспортну айнытуугъа эм страхование ишлени кълрууга кълротылдыкъды. Аны юсюнде компанияны пресс-службасында айгъандыла.

Тахта кетелге бла толу жалчытыр кюн

«Овацио Ставрополь» деген комплекс кълруу жаны бла уллу проектти экинчи кезюуде ишлене башлагъанды. Ючюнчю кезюуню мурдорунда салынганды. Предприятие 40 гектар жерде теллицла ишлер муртыды, алай бла Россейде жакы жерледе тахта кетелге садоруу жаны бла бек уллу предприятие болуругъа шун турды.

Ол ахча предприятие ишин тиритилу, экспортка токар берюуну елимни кйбетуу жаны портнерлагъа эл мюк техниканы сатууну елимни кйбетуу жаны бла ишлеге кълротылдыкъды. Энци алып айтханда, сёз Казакстан Республикага мурзе оруучу эм мал ашлу жыйчуу компанияны сатууну юсперинден барады, деп айтылау билдирюуде.

Владимирова айтханыча бер, аллай мюклек регионну эл ишине кытыр ахча берюуну экономика болуумда оюметуу баш жолларындын биринди. Халкын тахта кетелге бла толу жалчытыр ючюн 1,5 миң гектарда теллицла ишлерге тийишлди. Проектти жашауда бардырыр ючюн 6 миллиарддан аслам сом керекди. Алай теллицланы 20 гектарда 300 ишче жер кълруалыкъды. Бу объектин жашауда бардырыр ючюн 9 миллиард сом керекди.

Продукцияларын сатаргъа - артык жерле

Шимал Осетияны правительство эл мюклек ишленгенге ала продукцияны ортокъсыа кесери сатарга кытыр кытыр ахча берюуну оюмла эткенди. Аны юсюнде Владикавказ администрациясы башчысы Сергей Дзантиев билдиргенди. Республиканы ара шахарны мэри айтханыча келе, сатууге жорган кытыр ахча берюуну келе турган ойда берилдикте. Эл мюк продукцияны ол ахча сатуу шахарда жашау-ахча берюуну келе болулукуду, негденде багаланга кйп кошулуук тийюуде.

КЁРМЮЧ

Узак ёмюрлени ийнаныулу шагъатлыкълары

Бу конюле КМР – ни Миллет музейинде «Тёбен Джулат – заманы теренинден кёз кыарам» деген кёрмюч ачылганды. Ол республиканын Культура министрствосу бла Битеурсей тарых, культура эсгертелини сакляу биригюнюле республикалы бёломюноу проектерлиди. Мында экспонатла бла суратла уа Илму – излем институту, музейни, археолог Чеченланы Исмайлны эмда башде саклынылган биригюню фондларындында.

Археолог Чеченланы Исмайл.

Майкюнни узак бармай, Тарк суулу он жагъасында орылган, буюнчюнде битюнуни археологони справочниклеге биринчи Тёбен Джулат бурунгу шахарны кирген көре Ю. Кларот 1807 жылда тинткенди. Бу тирледе 1395 жылда орта азиялы Тамерлан эмир бла алтын ордалы Токтымш ханы аскерлерини араларында болган кыялы сөрмеш арта да адабият чыгармалары бетлерине жерин тапканлай турганды.

Ушу жылдагы дерм Е. Ермоленко былайлада кёп сейир материал жыйганды. Аланы сакляуа тертип киргенде, кюсюндан элтигенен суу быргыла, доммак жау чыракала эм башкала болганды. 1947 жылда аны Е. Крупнов тинтип тебиргенди. Тёбен Джулатта стационар излеуле 1962 – 1963 жылдада Ф. Ионени эм 1966 – 1967 жылдада Чеченланы Исмайлны башчылары бла бардырылганды. Бурунгу шахарны кызгъан заманда XIV өмюрде тертип кирюлгенден

(жанырланы сөөкери, темир ахчала, темир затла, сейир, тарыхлы ташла). Была барысы да – II өмюрден башлап XIV өмюрде дерм мында мюлкю тийишчилесине жюрюте, тутта билген адамла жашагъанларыны юсюнден хатарларлады. Тёбен Джулатны эм кючлю заманына алтын ордалы кезинде сакляды (XIII – XIV өмюрде). XIV өмюрде монгол – татар чабуулдан сора да сатуу – алыу иш айныган кёп халкылы шахарлай кыялганын да белгилерге тийишляди.

Кёрмючте келгенге бу тирелени юсюнден шартлаы Къабарты – Малкыарны илмуларыны сыйлы кулукчукуу Чеченланы Исмайл бла жазуучу Олег Опрышко билдиргенди. Аланы экспедициялары кызып алынган экспонатлары асламысы проктини чегинде кёрпозитюнкюнгерге себетли аминден хатарлары буюнчю сейир эди. Битеурсей тарых, культура эсгертелини сакляу биригюнюле республикалы бёломюноу башчысы, КМР – ни халкы поэты Созайланы Ахмат да, бу жаны бла ишни бардыргъанлагъа улуу хурметин ачыккылай, экспозицияны кырауа болушундагы ыразагызын айтканды. КМР – ни культура министри Муадин Кумахов а бу кыяматны кёрмюч деп адмаланы бай тарыхлы ата журтларыны сыймеклигини, сейирлерни ючюлдерини керт ушанганын айтканды.

«Тёбен Джулат» теренинден кёз кыарам» деген кёрмюч культура арада апрельни ахырына дерм кёрпозитюлчю.

ЖАНГОРАЛЫНЫ Нажабат, Сураны А. ЕЛПАНОВ алганды.

КОНКУРС

Биринчи жерге - ючюню кере

Нальчик шахарны от ёчюлючю 1-чи номерли бёломюнде жаш покарнылы бек иги дружинанын айыр-гысында. Аны республикалы кабыны ара шахориндан 14-17-жыллык жашладан бел кызылдан кыруалган 8 команда катышканды.

Кырауу халда бардырылган конкурсу КМР-ни от тошуоу кыяжу сулуны Нальчик шахар управленисыны профилактика иш жаны бла бёломю кыраганды. Аны Россейни МЧС-ини КМР-де Баш управленисыны надзор иш жаны бла управленисыны бёлюмю, Нальчик шахар округу администрациясыны Граждан кюрулушуны ишлери, кыялын болула эмда отдан саклынуу жаны бла арасы, физкультура, спорт эмда жаш пёноно ишлери жаны бла управленисы себетлик этгенди. Бу ишни кырагъанлагъа покарны-прикладны спортдан республикада биринчи мастер, иш службаны ияюу Мисирланы Ибрагим бек улуу болушук этени эки белгилерге себес.

Быллай конкурс жетинчи кере бардырылды. Биринчи теория кесинде жюрини кыраууна отдан кыруулануу, саклынуу юсюнден буклетте, эсгертилеу, насийатта, цитол друкималны иштерини презентациялы бардырылганды, жаш покарнылы жорулканы кыялай билгенерни кёрпозитюленди. Экинчи кесинде конкурсантла, кыяса заманы ичинде эки киши илме кюйю, суу быргыны кыяларын кюйю, 30 мер чабарганын керекли жерге кышаргъа эмда «ёртен кыабынган» ызда тохтаргъа керек эдиле. Бу эришюлеге хар командадан ючюшөр шюлчү кыашканды.

Хорлагъанлагъа, алчы жерлени алгъанлагъа да кубкола бла грамотала берилгенди.

Номинациялада кёрпозитюлен ишле да белгиленгенди. «Слоны» дегенде 17-чи номерли шюлкю командады бек игиге саналганды. «Презентацияда» 21-чи мектепни окуучулары айырмалы болганды. 5-чи номерли шюлкю дружинасы уа «Буклетте» экинчи ги кёрпозитюленди.

Нальчикни 9-чу номерли шюлкю дружинасы биринчи жерге ючюню кере чыкканын, ол а аны башчысы Балыналаны Алимни хайырланды болганын белгилемей жарамды. «Бизге ол улуу кыуанды» дегенди Алим Сагидови. «Биз жашларыбыз эмда кызыларыбыз бла өткеленебиз. Ала келерини ётгюрюклерни, хурерилерни бла да жаш покарнылыни башка дружиналарын жаланда келерини ётгюрюклерни, гирчюклерини эмда хурерилерни бла озганды.

Татьяна ЦАПЕНКО, Нальчик шахарда отдан саклынуу жаны бла бёломюноу инструктору, Сурад Артур БЕКИЛОВИДУ.

ЮЙРЕТИУЛЕ

Жыл санынга бир бёлек жыл кыош!

Жыл саныбызны жашырырга биз эрте юйренгенбиз. Келигиз, сыноп кёрёйик жыл саныбызга жыл кыошуп. Болгъанымдан кёп болмак, жашуушуузу жыл санын а себетиринди. Былайда багытлы таблеткала да, уккола да керек туюлдоле.

кылыкъларыгъыны не кыадар орте кыошгъызы, ол кыадар иги болукъду жашауугъу. Алайды да, сызге кел жашаргъа туюбюк айтканды болушуруду.

Тынгылы жукук кыяматылды Кертиси бела да, алайды эм 5-10 жылкы кере кёрпозитюлчю. –Иги жукук деген – иги солуп унасыз демекликди. Бек иги жукууну кезуюу кече ортасында тебиреп эрттенликте 4 сагытка дериди. Ол кезинде горюк мелотонны кыраулада, ол а адамны чархында болган затланы алыш-бериш эттиредди. Кюн сайын 2 литр суу ичил турсагыз, жашауугъуыз 5 жыл кыошулукду.

Азыкда суусун затланы кебетитиз Бизни чархыбызны 45 проценттен башлап 75 проценти сууду. Адам абдан бол барганы сайын аны санында суу да азап барды, алай эсе, таза суу ичгерге жорешигиз, ол адамны чархында болган затланы алыш-бериш эттиредди. Кюн сайын 2 литр суу ичил турсагыз, жашауугъуыз 5 жыл кыошулукду.

Тотон ичюню кыюгюзу Беш жылы ичинде кюн сайын бир пакча сивагит ичи турсагыз, жашауугъуыз 7 жылгъа азайаркыды. Кюн сайын 1-2 пачка сивагит ичил турсагыз, жашауугъуыз 10 жылгъа азайаркыды, эки пакчадан кел исегиз а, 20 жылны аз жашаркысыз. Тотон ичгени кыюгъысыз, жылдан сора 3 жылы тири жашуу болуксуз. Битеу алып айтханда, тотон ичгемегеле 15-шер жылы аспам жашайды.

Бай тузу хайырлануу азайтыгыз Татыл ашаркылыны мардад кел ашарсагыз, жашауугъуыз 4 жылгъа кызыртылыкыды. Клетчаткалары кел болган жемилеге кёчюго! Кюн сайын 25 грамм клетчатка ашарсагыз, жашауугъуыз 4 жылгъа узайаркыды.

Жарууа Ыйык сайрым сагытына жаула (тышында) айлануу негда башка агробика караула саулукук жашуу этгерге 10 жылы кыошаркыды! Эрттен сайын 10-15 минуту жаруу этти жашауугъуыз 3-6 жылы кыошаркыды.

Кюн сайын бир кере окунуа кюлогюз Не гитче затчык ючюнд да кыуангырга уламгыз. Ол сизни не торлю кыуангырга да кыажуу турура комендиреди, кыуангыла сыйырган жылланы кыайтарды.

Ашаркылада жагулдулары кыратыгыз Ашгызызда жаууу 10 процентте кебетегиз, ол жашауугъуузу 4 жылы алады, аллай рахит атеросклерозга жюлдү. Андан инфаркта, инсультга уа узак туюлоду. Белюку аш-азыма а – бек хайырлыгы. Белюк сюеклени эм терини кырууну кыруулу материалларыды. Алай эсе да, кыратан балгъанды, эки кююп, сюдтен эм чабакъдан этилген ашаркылада кёчюгиз игиди. Алай этсегиз, жашауугъуыз 4 жыл кыошулукду. «АИФ. Зорюв» газет.

Ыразылык

Саусузгъа кыачан да эс тапдырады

Хар конден да сойюп окугъан «Зорюв» газетини кырауу Огъары Малкыарны болнысында ишленген медресега Гозюланы Асиятга ыразылыкъларыны билдирмеге илзлейби. Ол алына келгенге бир заманда да угъай демеген, уллу кылю болмаган,

ишин сойген, билген адамды. Саусузгъа кыачан да эс тапдырады, ары тилуилги, жербек кылылого да арургъанга шаарк болгъанчады.

Асиятга жылы сёзле айтханыбыз бла бирге аны ёдюрген хурметли ата-ангага эсгер ыразылыкъларыны билдирмеге илзлейби. Бизни эмде былай иш келюу уста ишленген кыуана, анга насып, саулук тежейби.

БИЧИЛАНЫ юйюр. Огъары Малкыар.

Жангылык

Север Кавказны глобусун кимге саузгъалайык

2015 жылны 3-чу апрелинде кюн сайын чыккан белгили россейли «Спорт-Экспресс» газетни сайында РФ-ни спорт министри Виталий Муткону интервююу басмаланганды. Аны федерал кулукчуу былай айтканды: «...кызыларыбызда кыялай бир сейирлик зат болды! Мен шёндю Ханты-Мансийске Судурмилында оюлганы ачылуундан кыайтхана, анга 27 кырылары келечилери кыашадыла. Хабаровскда эржейден дуняны чамлюкысы бошала турды. Социде да шахматтадан тишируланы араларында дуняны чамлюкыны өтеди. Владикавказда уа южюкдордан Европаны биринчилегинде бизни командабыз эки «альпаны» кыяланды...»

Аны айтханды бир терс зат жюждү деренг, Европаны биринчилиги Нальчикде бардырылганын, кыонакыла уа спорт байрам кыруулуны бийик багыз бергенлерин эмда республикалы

властьлагъа ыразылыкъларын билдиргенери эсе алмаксыз. Сёзюс, Виталий Леонтевичини жангылырга эркиниги барды – аны бойууунда болган регионна жюзе бла саналдыла. Алай эсе да, Омюкта Томск, Владикавказда Владислав, Новокузнецке Новосибирск, Нарткылагъа уа Махач-Кала дегре да айып туюлоду. Алай саклырга а керекди. Ол Кыабарты-Малкыарга тар-терк келючю кыонакыдан бирди, мында кел спорт объектини ачылууларында болганды, халк алында кыонакыбайлы аделтерюлеге ыспас эте турганды.

Бу болму бла байымалы бир чам туюнды эсиме: «Тюкенде кытагла

Виктор ШЕКМОВ

НАК

Аманлыкчы кыауумлагъа сауутла ташыган кыруутулганды

Терроризмге кыажуу миллет арадан билдиргенерине кере, Нальчикни юг-восток жанында «Дубки» микрорайонна терек бахчылында «Домостроитель» бригадирлеринде (ол жер Черкес район чеклеринде) жашаган бирюелен сауутла кызыралы, алай банцит кыуумлагъа берени белгили болганды. Тюлене эртенликте 5 сагытта НАК-ны КМР-де оператив штабы анда терроризмге кыажуу операция бардырырга оюу эткенди. ФСБ-ны бла МВД-ны кулукчулары ишкери эр кыш буюнган койю эмда аны тирисини кырушалагандыла. КТО бардырылганын жерге жашаган мамыр адамла башка жерлеге кёрюлгенди.

И-ишлени органагыра бойсунмай, ишеки адам право нызамны саклауулагъа от ачханды. Полициячыла

арта адырып, аны алайда ётпоргенди. Аманлыкчылагъа сауутланы кызыралганы аты белгили болганды. Ол 1976 жылда туган Алим Керефову. Ол республикада болган аманлыкчы кыауумлагъа сауутланы эмда чандыруу затланы дайым да келтиргени тохташтырылганды.

Мамыр ичинде ПМ керек, окъла, РГГ гранатла, гранометла, таша, чандыруу затла эмда алыны хазырлаганда кыайрланган рещевотла табылганды. Операция бардырылган жерде эки оператив тинтун эм шадестие ишле тогулдула. Ётпорюлген аманлыкчыны банцит кыуумла бла байымалкылары ачыкъланды.

Мамыр адмаланы бла право нызамны саклауучулары арасында ачыгана жюкюду. Эрттенликте 9 сагытта КТО нызам тохтатылганды.

Театр

Жангы оюн Абайланы Солтан-Бекни юсюнденди

21-чи – 22-чи апрельде Кузюлийаны Кыясын атлы Малкыар кырал драма театр жангы оюнуна чыкканды. Телпеланы Алимни «Учкан жулдуз» деген пьесасына кере соллинган спектакледе малкыар халкыны биринчи музыканы, халк кыюубуу Абайланы Солтан – Бекни жашуу жюу кёрпозитюленди. Быыл оны 170- жылгыны белгиленде, театр аны жералагы оюуну. Аны режиссёр

Атмырзаланы Магомат салганды. Художини Ах-матланы Леуанды.

Анга Бегийланы Зоуур, Сарбашланы Аскер, Топ-посханланы Галима, Дотуланы Фатима эм башкала катышканды.

Спектакль 18 сагыт 30 минута болшанды. Сорую болган бу телефоне номер бла сёшсин: 47-54-37; 47-50-40

Питчеле да унутулмагъандыла

19-чу – 21-чи апрельде Москва областны драма театрында театры, Нальчикте гастроляны келти, Музыканы театрыда оюн кёрпозитюленди. Алайды да, 19-чу апрельде Григорий Гринини «Поминальная молитва» деген пьесасына кере соллинган спектаклеге кырауу чыкканды. Ол 19 сагытка бошаныркыды.

Коллектив гитче кырауучулары да унутулганды. Мария Кларе, Ишадуну «Сокоринине Бразилия» деген чыгармасына кере сабийлеге детектив халда соллинган жомаккы кёрпозитюленди. Ол эки кон баргыда: 20-чы эмда 21-чи апрельде. 12 сагытка бошаныркыды. Артистле обадонланы, собийлени да саклюйдюла. Билетлени Музыканы театры кассасында алыр амат барды. Сорую болган бу телефоне номер бла сёшсин: 8 (8662) 77-42-08.

Спандиру

Журтубузгъа, тарыхыбызгъа сыймеклик бла

Былай аты айтылган художини КМР-ни 7-шер саусуусыны поэты Зюнкисини Ибрагиме Кырал жыл толукуду. Ол юбилей дагыла атылып, 15-чи апрельде 16.00 сагытта Сурталуу укусуваланы А. Л. Качаконо аты музейинде аны «Человек. Дом. Деревцо» деген ат бла экич кёрмючю ачыккыды.

Ибрагимни чыгармачылыгында эмда магонолы жерин халкыны тарыхын, кыадарын, маданиятын баямлагъан тема олады. Суратчыны живопис ишлеринде, ёз журтуну музыкасы шитилини, жашоугъа сыймеклиги туура ачыкъланды.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПРАВИТЕЛЪВСТУСУ

Баш редактор АТАЛАНЫ Жамал
РЕДАКЦИЯ: БЕШАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору оубурбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хава (баш редактору оубурбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жуаулы секретары)
САРАКЪУЛАНЫ Асият (культура бёломюноу таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приёмляны - 42-43-01.
Баш редактору оубурбасары - 42-38-21, 40-84-82.
Жуаулы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-92, Корреспонда - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.НОМЕРИ: Жамуат-нонтига жашуу - 42-67-68, 42-24-02.
Культура - 42-75-82.
Социаль-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыкка эм слюст - 40-93-93, 42-66-71.
Окълучула бла байымалыла жюрюткюу эм реслама - 42-37-94.
Тилманла - 47-31-28. Сурат алычуу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Оператюра - 40-28-49, 42-39-65.

Газетни басмагы КМР-ни Басма эмда асламы коммуникация жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр эткенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шаары, Ленин алы проспек, 33
Газетни ислерин тапдыруу ючюни КМР-ни Ичкел сазамы Федеральнай Управленисы жууалды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

НОМЕРЕ ГРАФИКЕ КЕРЕ: 19.00 сагытка кыел салындаы.
20.00 сагытка кыел салындаы.
ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЫ: Саракъланы Асият - джуретри редактор.
Кезиндеги Зуфия - жуаулы секретары оубурбасары.
Бийчексуланы Жаншета - (1, 2-чи бете),
Акушуданы Фериуз - (3, 4-чи бете) - корректор.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 619
РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИУАТЕЛЪБНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шаары, Ленин алы проспек, 5.
электрон почта: ebor_50@mail.ru